

Een sympathiek compromis

→ Ondanks alle bezwaren is de nieuw gebouwde werkelijkheid sterker dan het verleden, toen het Emma Kinderziekenhuis er nog stond.
foto Floris lok

AMSTERDAM

De oude gevel, een opvallend gele steen én een hangende tuin: het Hyatt Regency in de Sarphatistraat neigt naar een pastiche. Toch heeft het hotel interessante elementen.

JAAP HUISMAN

Als 1. het nieuwe Hyatt Regency in de Sarphatistraat niet was opgetrokken in een gele steen, zou het dan een aantrekkelijker gebouw geworden zijn? Als 2: de restanten van de voormalige panden niet tot façades van het hotel zouden zijn verwerkt, zou de compositie dan sterker zijn geworden? Als 3: er meer gevels zouden zijn bekleed met hangende tuinen, zou het dan geen steviger statement zijn geweest, een blijk van duurzaamheid en de noodzaak tot bestrijding van de klimaatverandering?

Het Hyatt Regency, ontworpen door Frits van Dongen en Patrick Koschuch, is doordeesemd van compromissen - maar dat is inherent aan bouwen in de bestaande omgeving. Het is tegelijk sympathiek door zijn eerbied voor de buurt, maar ook onbeholpen, omdat je zo duidelijk proeft dat een mansardekap (schuine kap) nodig was om goed aan te sluiten bij de omgeving. Dat er bovendien een stukje verleden bewaard moest blijven in het ensemble.

Klemmende vraag: was het niet verstandiger geweest een volledig nieuw complex neer te zetten? Wat er nu is samengevoegd, neigt naar een pastiche. Dat komt vooral door de negentiende-eeuwse gevel waarin vensters met bogen zijn dichtgemetseld en vervolgens zijn geopend met etalageachtige ramen. Alsof de architecten de eis om het gebouwde verleden te respecteren, hebben willen parodiëren. Met een beetje goede wil zou je Hyatt Regency, dat officieel per 1 mei opent, een vorm van sampling kunnen noemen.

Ondanks alle bezwaren is de nieuw gebouwde werkelijkheid sterker dan het verleden. Amsterdam gaat erop vooruit. Het oude Emma Kinderziekenhuis was zo'n verdrietige vorm van modernisme waar we niets aan gemist hebben. De omgeving heeft evenmin indruk achtergelaten. Blijft over een bijzondere plek in Amsterdam. Pas nu valt op hoe ondiep de strook van het hotel tussen Sarphatistraat en Spinozastraat is.

Vergeeten stuk stad

Vooral in die Spinozastraat is het hotelcomplex interessant, omdat de architecten een poging hebben gedaan het in zijn geleding te laten aanpassen aan de naburige herenhuizen. Er is daardoor een verrassend geheel van inwendige terrassen ontstaan die een vergeten stuk stad hebben opengewerkt. Dat komt voor een deel door het materiaal. Wat tegels lijken te zijn, blijken geglazuurde platte dakpannen die in de hoven groen zijn en aan de buitenkant dus geel. Ze zullen iets gaan verkleuren en daar danken we de natuur hartelijk voor. Want het geel is heel nadrukkelijk in het donkerbruine palet van dit deel van de Plantagebuurt.

Zo trefzeker als de gevelwand in de Spinozastraat is, zo rommelig oogt

de pui in de Sarphatistraat. Het behoud van de monumentale gevels maakt een kunstmatige indruk, hoezeer de architecten hun best hebben gedaan groen tegen de gevel te plakken of een collage te forceren. Door deze ingrepen komt de nieuwbouw armoedig over, als een creatie uit de late DDR-periode, gebouwen die je in het Berlijn van na de Wende kunt treffen. Dat komt door de mansardekap die zonder goot of daklijst overgaat in de wand, en de schuine dakramen. Vreemd dat dit ontwerp uit de koker van Frits van Dongen komt die we vooral kennen van kloeke (baksteen) architectuur in de stad, zoals het Funen, het Conservatorium en Botania. Zo expressief als die gebouwen is Hyatt Regency niet.

Tropenmuseum en Amstelbrouwerij

Maar bij een hotel draait het natuurlijk niet om de buitenkant, want daarin slaap je niet. Kamers en gangen maken de reiziger bewust van de omgeving, de plantage. Het sympathieke aan Hyatt Regency, dat mikt op de zakelijke reiziger, is dat het ontsnapt aan de anonimiteit die eigen is aan internationale ketens.

Binnen word je omringd door beeltenissen van planten, aan het eind van de gangen en in de kamers stuit je op het Tropenmuseum, de universiteit en de voormalige Amstelbrouwerij. Het staat op een illustere plek midden in de stad en - dat is het belangrijkste - brengt leven in de brouwerij op een voormalige schaduwplek.